

Bachelor of Education (B.Ed. General)
Semester-II

Course Code	UE02GBED51	Title of the Course	CPS-5 : Pedagogy of Gujarati
Total Credits of the Course	02	Hours per Week	02

Course Objectives:	<ol style="list-style-type: none"> 1. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ભાષાના સ્વરૂપોની સ્પષ્ટતા કરે. 2. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માતૃભાષા ગુજરાતી શિક્ષણ પ્રત્યે હકારાત્મક અભિગમ સ્પષ્ટ કરે. 3. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માતૃભાષાનું મહત્વ વિભિન્ન પાંસાઓનાં સંદર્ભમાં સ્પષ્ટ કરે. 4. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષાના કારણોની ચર્ચા વર્તમાન પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખી કરે. 5. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માતૃભાષાના મૂળભૂત કૌશલ્યોની સંકલ્પના તારવે. 6. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માતૃભાષાના શિક્ષકની સજ્જતા સ્પષ્ટ કરે 7. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ભાષામાં શબ્દોભંડોળનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરે. 8. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ વ્યાકરણના વિવિધ ઘટકોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે. 9. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની કૃતિઓની મુલવણી કરે.
--------------------	--

Course Content		
એકમ-૧	ભાષાનું સ્વરૂપ અને માતૃભાષા શિક્ષણ	Weightage* (%)
	<p>અ. ભાષાની પરિભાષા, સ્વરૂપ અને વિકાસ</p> <ol style="list-style-type: none"> ૧. ભાષાની પરિભાષા અને સ્વરૂપો ૨. ભાષાની લાક્ષણિકતાઓ અને ભાષા વિકાસને અસર કરતાં પરિબળો <p>બ. માતૃભાષાનું મહત્વ અને માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષા</p> <ol style="list-style-type: none"> ૧. માતૃભાષાનું મહત્વ ૨. માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષાનાં કારણો અને દૂર કરવાના ઉપાયો <p>ક. માતૃભાષાનું શિક્ષણ અને માતૃભાષાનો શિક્ષક</p> <ol style="list-style-type: none"> ૧. ભાષા શબ્દના વિવિધ અર્થો, ભાષા અને વાણી ૨. માતૃભાષા શિક્ષકની સજ્જતા	35

	<p>5. સ્વ અધ્યયન - ભાષામાં શબ્દ ભંડોળ અને ભાષાનાં ઘટકો</p> <p>૧. ભાષામાં શબ્દભંડોળનું મહત્વ</p> <p>૨. ભાષાનાં ઘટકો અને મહત્વ</p>	
એકમ-૨	માતૃભાષાનાં મૂળભૂત કૌશલ્યો	
	<p>અ. શ્રવણ કૌશલ્ય</p> <p>૧. શ્રવણ કૌશલ્યની સંકલ્પના અને મહત્વ</p> <p>૨. શ્રવણ કૌશલ્ય વિકાસ માટેની સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>બ. કથન કૌશલ્ય</p> <p>૧. કથન કૌશલ્યની સંકલ્પના અને મહત્વ</p> <p>૨. કથન કૌશલ્ય વિકાસ માટેની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>ક. વાંચન કૌશલ્ય</p> <p>૧. વાંચન કૌશલ્યની સંકલ્પના અને મહત્વ</p> <p>૨. વાંચન કૌશલ્ય વિકાસ માટેની સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>ડ. સ્વ- અધ્યયન- લેખન કૌશલ્ય</p> <p>૧. લેખન કૌશલ્યની સંકલ્પના અને મહત્વ</p> <p>૨. લેખન કૌશલ્ય વિકાસ માટેની સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p>	૩૨
એકમ-૩	વ્યાકરણ અને સાહિત્ય કૃતિઓની સમીક્ષા	
	<p>અ. સંધિ અને સમાસ</p> <p>૧. સ્વરસંધિ અને વ્યંજન સંધિ, વિસર્ગ સંધિ</p> <p>૨. દ્રન્ધ્ર સમાસ, મધ્યમપદલોપી સમાસ અને બહુવિહી સમાસ</p> <p>બ. લેખન (અપઠિત)</p> <p>૧. અહેવાલ લેખન અને નિબંધ લેખન</p> <p>૨. વિચાર વિસ્તાર અને સંક્ષેપીકરણ</p> <p>ક. સાહિત્ય કૃતિઓની સમીક્ષા</p> <p>૧. ધૂળિયે મારગ</p> <p>૨. જુમો ભિસ્તી</p> <p>ડ. સ્વ- અધ્યયન -ક્રિયાપદના પ્રકાર અને કૃતિની સમીક્ષા</p>	૩૨

	૧. ક્રિયાપદના પ્રકાર અને મહત્વ ૨. 'આજ આનંદ' કૃતિની સમીક્ષા	
--	---	--

Teaching-Learning Methodology	વ્યાખ્યાન, સ્વઅધ્યયન, ચર્ચા, જૂથ અધ્યયન, જૂથચર્ચા, સ્વાધ્યાય, પ્રકલ્પ, સમસ્યાનું નિરાકરણ, ફિલ્મ શો, નિદર્શન, વ્યક્તિ અભ્યાસ, ક્ષેત્રમુલાકાત
-------------------------------	---

Evaluation Pattern		
Sr. No.	Details of the Evaluation	Weightage
1.	Internal Written / Practical Examination (As per CBCS R.6.8.3)	30%
2.	University Examination	70%

Course Outcomes: Having completed this course, the learner	
1.	ભાષાના વિભિન્ન સ્વરૂપોની સ્પષ્ટતા કરી શકશે.
2.	માતૃભાષા ગુજરાતી અને શિક્ષણ પ્રત્યે હકારાત્મક અભિગમ કેળવશે.
3.	માતૃભાષાનું મહત્વ પ્રવર્તમાન પરિપ્રેક્ષ્યમાં સ્પષ્ટ કરી શકશે.
4.	માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષાના કારણોની ચર્ચા વર્તમાન પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખી કરી શકશે.
5.	માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષાના નિવારણ માટે યોગ્ય ઉપાયો હાથ ધરી શકશે.
6.	માતૃભાષાના મૂળભૂત કૌશલ્યોનો વિકાસ વિભિન્ન પ્રવૃત્તિઓના આધારે વિકસાવી શકશે.
7.	માતૃભાષાના શિક્ષક તરીકે અપેક્ષિત સજ્જતાઓ અને કૌશલ્યો વિકસાવી શકશે.
8.	માતૃભાષામાં પોતાનું શબ્દોભંડોળ વધારી શકશે.
9.	ગુજરાતી ભાષામાં કથન અને લેખન કૌશલમાં વ્યાકરણની દ્રષ્ટિએ શુદ્ધ અભિવ્યક્તિ કરી શકશે.
10.	ગુજરાતી વિષયમાં સમાવિષ્ટ સાહિત્ય કૃતિઓની સમીક્ષા કરી શકશે.

Suggested References:

Sr. No.	References
1.	આકૃવાલા, સી.કે. અને કલ્યાણ. (૧૯૭૦). ગુજરાતીનું અભિનવ અધ્યાપન. અમદાવાદ : ભારત પ્રકાશન
2.	જોશી, ક.(૨૦૧૧). પ્રારંભિક ગુજરાતી વ્યાકરણ. અમદાવાદ : શબ્દલોક
3.	ઠક્કર, ન. અને શાહ. પ્ર. (૨૦૧૧). વિચારવિસ્તાર, છંદ, અલંકાર, કાવ્યનું રસદર્શન અને પ્રસંગાલેખન . અમદાવાદ : આદર્શ પ્રકાશન.
4.	ઠાકર, ધી. (૨૦૦૬). અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા ભાગ ૧-૨-૩-૪ (બારમી આવૃત્તિ). અમદાવાદ : ગુર્જર.
5.	ત્રિવેદી, ર. (૨૦૦૩). અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (બીજી આવૃત્તિ).અમદાવાદ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ.
6.	ત્રિવેદી, ર.(૧૯૫૫). માતૃભાષાનું અધ્યાપન.. અમદાવાદ :રાવણી પ્રકાશન ગૃહ
7.	દેસાઈ, ઊ.ધ.(૨૦૧૨). વ્યાકરણ વિમર્શ (બીજી આવૃત્તિ). અમદાવાદ : યુનિવર્સિટી ગ્રન્થ નિર્માણ બોર્ડ.
8.	પટેલ, મો. અને અન્ય. (૨૦૦૪). ગુજરાતી વિષયવસ્તુનું અધ્યયન (પાંચમી આ.) અમદાવાદ : બી.એસ. શાહ પ્રકાશન
9.	પટેલ, મો. અને અન્ય. (૨૦૦૪). ગુજરાતી અધ્યાપનનું પરિશીલન. અમદાવાદ : બી.એસ. શાહ પ્રકાશન
10.	પટેલ, મો. અને અન્ય. (૨૦૦૪). ગુજરાતી વિષયવસ્તુનું . અમદાવાદ : બી.એસ. શાહ પ્રકાશન.
11.	પટેલ, અ. (૨૦૦૪). ગુજરાતીનું આદર્શ અધ્યાપન. અમદાવાદ : વારીષેણ પ્રકાશન.
12.	ભાંડારી, અ. (૨૦૧૩). ગુજરાતી વ્યવહારિક વ્યાકરણ (બીજી આ.) અમદાવાદ : અરુણોદય
13.	રાવલ,ન.બ. (૨૦૧૦). ગુજરાતીનું અભિનવ અધ્યાપન . અમદાવાદ : નીરવ પ્રકાશન.
14.	રાવલ, ર. અને અન્ય. (૨૦૦૯). છંદ પરિચય. અમદાવાદ : ડિવાઇન
15.	રાવલ, ન.બ. (૨૦૦૫). ગુજરાતી વિષયવસ્તુ. અમદાવાદ : નીરવ પ્રકાશન.

16.	બારૈયા, વ.વ.અને અન્ય.(૨૦૧૯). અભ્યાસક્રમમાં ભાષા. આણંદ : પ્રતીક પ્રકાશન.
17.	વ્યાસ, યો. (૨૦૧૧). ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ (ચોથી આ.). અમદાવાદ : નવસર્જન
18.	વ્યાસ, યો.ધી (૨૦૧૦). બોલી વિજ્ઞાન અને ગુજરાતી બોલીઓ (ચોથી આ.). અમદાવાદ : યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
19.	Brindhamani M. (2014). Language education. New Delhi : APH Publishing.
20.	Francis, Hazel. (1977). Language in Teaching and Learning. Landon : George, Allen & Unwin.
21.	NCTE, (2001). Teacher Education in Gujarati. NCTE.
22.	Widdowson, H.G. (1978). Teaching Language as Communication. Oxford : Oxford University Press.

On-line resources to be used if available as reference material

On-line Resources

www.bhagwadgomandl.com

www.gujaratiexicom.com

www.readgujarati.com

www.shabdkosh.com

